

RB MAGAZINE

wrzesień 9 (69)/2020

**W RUSSELL BEDFORD POLAND
NIE ZWALNIAMY TEMPA!**

**OD 2021 ROKU SPÓŁKI
KOMANDYTOWE MOGĄ STAĆ
SIĘ PODATNIKAMI PODATKU CIT**

**ZARZĄD PRZYMUSOWY JAKO
ZABEZPIECZENIE MAJĄTKOWE
- NARZĘDZIE DO PRZEJMOWANIA
FIRM CZY REALNA POMOC
DLA PRZEDSIĘBIORSTWA
W KRYZYSIE?**

BOŻENA PAWŁOWSKA

**„RAJE PODATKOWE” I UPROSZCZENIA
ADMINISTRACYJNE POD LUPĄ, CZYLI KOLEJNE
ZMIANY W ZAKRESIE CEN TRANSFEROWYCH**

ISSN 0239-2313

9 770239 231643 >

Pandemia tzw. koronawirusa (SARS-CoV-2, COVID-19) zmienia bardzo wiele aspektów prawa. Przepisy mające dać wsparcie pracownikom, przedsiębiorcom, pracodawcom i innym podmiotom gospodarczym, wprowadzone specustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), zwaną: „Tarczą Antykryzysową” nie spełniły do końca oczekiwań przedsiębiorców, dlatego zdecydowano o uzupełnieniu Tarczy Antykryzysowej, głównie poprzez rozszerzenie istniejących rozwiązań, oraz konkretną pomoc finansową dla przedsiębiorców, co znalazło częściowo odzwierciedlenie w treści ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (zwana: „Tarczą Finansową” lub „Tarczą 2.0”).

Pobierz nasz bezpłatny poradnik dla przedsiębiorców z zakresu tarczy antykryzysowej

russellbedford.pl/images/pdf/poradnik-antykryzysowy.pdf

6

„RAJE PODATKOWE” I UPROSZCZENIA ADMINISTRACYJNE POD LUPĄ, CZYLI KOLEJNE ZMIANY W ZAKRESIE CEN TRANSFEROWYCH

Bożena Pawłowska

8

WSA: DAROWIZNA W GOTÓWCE ZWOLNIONA Z PODATKU

Paweł Boś

12

ZARZĄD PRZYMUSOWY JAKO ZABEZPIECZENIE MAJĄTKOWE - NARZĘDZIE DO PRZEJMOWANIA FIRM CZY REALNA POMOC DLA PRZEDSIĘBIORSTWA W KRYZYSIE?

Ernest Bucior

Wrzesień / 2020

AKTUALNOŚCI

W Russell Bedford Poland
nie zwalniamy tempa!4

TEMAT NUMERU

„Raje podatkowe” i uproszczenia
administracyjne pod lupą, czyli kolejne
zmiany w zakresie cen transferowych6

PODATKI

WSA: darowizna w gotówce zwolniona z podatku8

Od 2021 roku spółki komandytowe
mogą stać się podatnikami podatku CIT9

PRAWO

Przedsiębiorcy protestują przeciwko
konfiskacie prewencyjnej 10

Czas na legalizację ponad 20-letnich samowoli
budowlanych – nowelizacja prawa budowlanego ... 11

Zarząd przymusowy jako zabezpieczenie majątkowe -
narzędzie do przejmowania firm czy realna pomoc
dla przedsiębiorstwa w kryzysie? 12

Bez prawa jazdy w kieszeni – nowelizacja
ustawy Prawo o ruchu drogowym 14

Nowe prawo holdingowe w fazie konsultacji 15

Od nowego roku nowy obowiązek
– zgłaszanie umów o dzieło 16

TEMAT NUMERU

„Raje podatkowe”
i uproszczenia
administracyjne
pod lupą,
czyli kolejne zmiany
w zakresie cen transferowych

6

SZANOWNI PAŃSTWO

WE WRZEŚNIU MIELIŚMY KRÓTKI ODDECH OD PANDEMII, ALE NIE OD ZMIAN W USTAWODAWSTWIE, KTÓRE WYMAGAJĄ OD NAS OD KILKU MIESIĘCY WZMOŻONEJ PRACY. ZAWSZE EMOCJONUJĄCE, PRAWO DZIŚ DOSTARCZA NAM NIEUSTANNEJ ROZRYWKI, ALE TEŻ SPOREJ DAWKI FRUSTRACJI I SŁUSZNEGO OBURZENIA.

Doczekaliśmy się ogłoszenia ujednoliconych przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zawierającego też nowe informacje dla branż wrażliwych. Na preferencyjne czwarte postojowe będą mogli liczyć np. osoby działające w branży eventowej i rekreacyjnej. Przed nami natomiast widmo kontroli wydatków z tarczy, a pod tym kątem już przygotowywana jest nowelizacja ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej i innych ustaw, która ma wejść w życie wiosną. W założeniu ma ona realizować zalecenia UE z połowy ubiegłego roku dotyczące przedstawionego przez Polskę krajowego programu reform i unijnego programu konwergencji. W praktyce znajdują się tam zapisy, które

pozwolą Skarbowce na zablokowanie wszystkich kont kontrolowanego podmiotu, w tym także tych oszczędnościowych, na 96 godzin, a nie jak dotychczas – na 72 godziny. Śledzimy sytuację na bieżąco, publikując informacje na naszym portalu oraz w mediach społecznościowych, natomiast w tym numerze podsumowujemy nowelizacje dotyczące cen transferowych (tu dobra wiadomość, bo mamy kilka uproszczeń w dokumentacji, ustawy o ruchu drogowym, prawa budowlanego, a także tzw. „prawa holdingowego”, które pośrednio związane jest z innymi zapisami, pozwalającymi na zmniejszenie zakresu odpowiedzialności zarządzających między innymi w spółkach Skarbu Państwa.

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

WRZESIEŃ NR 9 (69) 2020

RB Magazine
al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa
tel. 22 276 61 84
www.russellbedford.pl

Wydawca

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbuś
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
DOCE System Solutions sp. z o.o.
ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
www.doce.com.pl | 662311844

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

W Russell Bedford Poland nie zwalniamy tempa!

Jest nam niezmiernie miło poinformować, że zespół kierowany przez mec. Justynę Kyć oraz mec. dr Andrzeja Dmowskiego skutecznie doradzał przy zawarciu umowy inwestycyjnej Solid Logistics, spółce świadczącej kompleksowe międzynarodowe usługi logistyczne w oparciu o transport morski, lotniczy, drogowy i kolejowy.

Zespół transakcyjny doradzał Solid Logistics w procesie negocjacji, przygotowania i zawarcia umowy inwestycyjnej oraz wejściu nowego inwestora do spółki. Zakres obsługi kancelarii obejmował kompleksowe doradztwo transakcyjne: przeprowadzenie badania due diligence, przygotowanie dokumentacji kontraktowej, jak również wsparcie sprzedającego w procesie negocjacji.

Za profesjonalną i satysfakcjonującą współpracę dziękujemy pozostałym doradcom inwestora - VGL Group, a w szczególności mec. Justynie Fedyszyn oraz mec. Paulinie Banasik z kancelarii GKW - Grabalski, Kempieński i Wspólnicy Sp.k.

Technologia zdjęcie utworzone przez rawpixel.com - pl.freepik.com

„Raje podatkowe” i uproszczenia administracyjne pod lupą, czyli kolejne zmiany w zakresie cen transferowych

BOŻENA PAWŁOWSKA

Starszy Konsultant Podatkowy
Russell Bedford Katowice

OPUBLIKOWANE OSTATNIO PROPOZYCJE ZMIAN W CIT I PIT SĄ KOMENTOWANE GŁÓWNIEM W KONTEKŚCIE NADANIA SPÓŁKOM KOMANDYTOWYM I NIEKTÓRYM SPÓŁKOM JAWNYM STATUSU PODATNIKA CIT. PROJEKT ZMIAN, OPUBLIKOWANY 16 WRZEŚNIA NA STRONIE RZĄDOWEGO CENTRUM LEGISLACJI, BĘDĄCY OBECNIE NA ETAPIE OPINIOWANIA, ZAWIERA JEDNAK SZEREG INNYCH MODYFIKACJI, NA KTÓRE WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ.

Proponowane zmiany w zakresie cen transferowych mają charakter dwójakiego rodzaju, tj. z jednej strony są ukierunkowane na zwalczanie przerzucania dochodów do tzw. rajów podatkowych i w tym zakresie zwiększają obowiązki dokumentacyjne, a drugiej strony upraszczają obowiązki w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z COVID-19.

Rozszerzenie obowiązku dokumentacyjnego z tzw. „rajami podatkowymi”

Główne zmiany w zakresie cen trans-

ferowych przewidywane w projekcie dotyczą transakcji z podmiotami z tzw. „rajów podatkowych” i polegają one na określeniu wysokości progu dokumentacyjnego dla transakcji kontrolowanych realizowanych z podmiotami z rajów podatkowych na poziomie 100 000 zł. Przypomnijmy, że aktualnie obowiązkiem dokumentacyjnym objęte są co do zasady transakcje zakupowe z podmiotami z rajów podatkowych (czyli takie, w ramach których zapłata należności jest dokonywana bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotu mającego siedzibę lub zarząd na terytorium lub kraju stosującym szko-

dliwą konkurencję podatkową).

W efekcie proponowanych zmian, również transakcje przychodowe dokonywane z podmiotami z rajów podatkowych będą podlegały obowiązkowi dokumentacyjnemu.

Ponadto projektowane zmiany obejmują rozszerzenie obowiązku dokumentowania transakcji ze spółkami z rajów podatkowych w sytuacji, kiedy rzeczywisty właściciel (beneficial owner) ma miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd w tych krajach. Co więcej wprowadzono domniemanie, że rzeczywisty

właściciel ma miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, jeżeli druga strona transakcji dokonuje w roku podatkowym rozliczeń z podmiotem mającym siedzibę lub zarząd „w raju podatkowym”.

Mając na uwadze planowane rozwiązania, podatnicy będą musieli sprostać dużym wyzwaniom w zakresie zweryfikowania „rzeczywistego właściciela” co w praktyce może okazać się trudne. Pozyskanie informacji na temat kontrahentów naszych kontrahentów w wielu przypadkach może okazać się wręcz niemożliwe.

Dodatkowy element dokumentacji

W przypadku transakcji z rajami podatkowymi, lokalna dokumentacja cen transferowych będzie musiała obowiązkowo zawierać również uzasadnienie gospodarcze tej transakcji, w szczególności opis spodziewanych korzyści ekonomicznych, w tym podatkowych. Informacje te, zgodnie z uzasadnieniem projektu, powinny umożliwić ocenę czy tzw. podmiot rajowy prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą. Ważnym elementem tego uzasadnienia jest również test korzyści (benefit test), tj. opis spodziewanych korzyści ekonomicznych, w tym podatkowych. Korzyść ekonomiczna może przejawiać się w poprawie konkurencyjności, pozyskaniu nowej technologii itp. Należy zatem ocenić w szczególności czy podmiot powiązany, działając racjonalnie ekonomicznie, zdecydowałby się nabyć świadczenie od podmiotu rajowego.

Ograniczenie obowiązków w związku z COVID-19

Ustawodawca, mając na uwadze skutki sytuacji pandemicznej, ma zamiar wprowadzić trzy rozwiązania, ukierunkowane na złagodzenie obciążeń administracyjnych, których termin wykonania przypada w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z COVID-19.

Korekty cen transferowych bez oświadczenia podmiotu powiązanego

Projektowane ułatwienie polega na wprowadzeniu zwolnienia z obowiązku posiadania przez podatnika oświadczenia podmiotu powiązanego o dokonaniu korekty cen transferowych (zgodnie z art. 11e ustawy CIT). Zwolnienie ma objąć tylko korekty dokonywane w okresie trwania kryzysu wywołanego COVID-19.

Niniejsza zmiana wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Zwolnienie z obowiązku dokumentacyjnego dla transakcji krajowych również ze stratą

Kolejna projektowana zmiana dotyczy możliwości skorzystania ze zwolnienia z obowiązku sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych dla transakcji krajowych (art. 11n pkt 1 UPDOP) przez podmioty ponoszące straty, u których przychody w roku podatkowym dotkniętym kryzysem związanym z COVID-19 spadły o co najmniej 50% w odniesieniu do łącznych przychodów uzyskanych w analogicznym okresie

bezpośrednio poprzedzającym ten rok.

Oświadczenie o rynkowości

Zmiany dotyczą również ułatwień w podpisywaniu oświadczeń o sporządzeniu lokalnej dokumentacji cen transferowych. Oświadczenia składane za rok podatkowy (obrotowy) lub w momencie, w którym na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywał stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii ogłoszone w związku z COVID-19, zgodnie z projektem, będzie mogła podpisać:

- 1) osoba fizyczna – w przypadku podmiotu powiązanego będącego osobą fizyczną,
- 2) osoba upoważniona przez przedsiębiorcę zagranicznego do reprezentowania go w oddziale – w przypadku podmiotu powiązanego będącego przedsiębiorcą zagranicznym posiadającym oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) osoba uprawniona do reprezentacji – w przypadku pozostałych podmiotów powiązanych (np. spółek kapitałowych).

Złożenie oświadczenia przez pełnomocnika w dalszym ciągu nie jest możliwe.

Przypomnijmy, że obecnie, oświadczenie musi podpisać każda osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.

Aktualnie projekt jest na etapie opiniowania. Będziemy informować o postępach prac legislacyjnych w tym zakresie.

WSA: darowizna w gotówce zwolniona z podatku

PAWEŁ BOŚ

Doradca
Podatkowy

Russell Bedford

Z jednego z najnowszych orzeczeń Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi możemy dowiedzieć się, iż użyty w przepisach ustawy o podatku od spadków i darowizn zwrot mówiący o konieczności udokumentowania otrzymanej darowizny pieniężnej poprzez rachunek płatniczy, należy rozumieć jako obowiązek wskazania, że doszło do transferu środków pieniężnych z majątku darczyńcy do majątku obdarowanego, gdzie sposób dokonania tego transferu ma w tym przypadku drugorzędne znaczenie.

Skarżąca w lipcu 2017 r. zgłosiła do urzędu skarbowego nabycie w drodze darowizny 110 tys. euro. Pieniądze otrzymała od ojca z Rosji i miała przeznaczyć je na budowę domu. Darowizna potwierdzona została umową, w której przewidziano, że darowizna zostanie wpłacona na konto osobiste osoby obdarowanej w ciągu 7 dni od podpisania umowy. Skarżąca zgodnie z umową wpłaciła otrzymaną kwotę na swoje konto bankowe po czym dokonała zgłoszenia darowizny do US za pomocą formularza SD-Z2. Okazało się bowiem, iż organy skarbowe zakwestionowały spełnienie przez skarżącą warunku zwolnienia nie uznając za takowy dowód potwierdzający wpłatę środków pieniężnych przez samą skarżącą na jej rachunek.

Zdaniem organów skarbowych zwolnienie wchodziłoby w grę tylko w razie przekazania pieniędzy przez darczyńcę na rachunek bankowy obdarowanego (ewentualnie przekazem pocztowym), które w sposób jedno-

znaczny i wyraźny dokumentowałoby to kto, komu i jaką kwotę darował. Według organów skarbowych rozszerzenie tego zwolnienia na „wpłaty własne” stanowiłoby całkowite odejście od warunku udokumentowania sposobu otrzymania pieniędzy.

Nie zgodził się z tym WSA w Łodzi wskazując w swoim orzeczeniu, iż użyty w przepisie art. 4a ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz.U.2019.1813 t.j. z dnia 2019.09.24) zwrot „udokumentują ich otrzymanie dowodem przekazania na rachunek płatniczy nabywcy” należy rozumieć jako obowiązek wskazania, że doszło do transferu środków pieniężnych z majątku darczyńcy do majątku obdarowanego (wykonania darowizny), przy czym drugorzędne znaczenie ma sposób dokonania tego transferu. Zdaniem WSA w Łodzi nie musi to być transfer bezgotówkowy, czyli z rachunku bankowego darczyńcy na rachunek bankowy

obdarowanego. W razie otrzymania środków pieniężnych przez obdarowanego w gotówce, dla zastosowania zwolnienia, o którym mowa, wystarczające jest wpłacenie otrzymanych w tej formie środków przez obdarowanego na własny rachunek bankowy, czyli tak jak to miało miejsce w rozpoznanej sprawie.

Podsumowując, zdaniem WSA w Łodzi w razie otrzymania środków pieniężnych przez obdarowanego w gotówce, dla zastosowania zwolnienia, o którym mowa w ustawie, wystarczające jest wpłacenie otrzymanych w tej formie środków przez obdarowanego na własny rachunek bankowy. Na koniec warto podkreślić, że wyrok ten nie jest prawomocny, dlatego pozostaje nam czekać na stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 25 sierpnia 2020 r., o sygn. I SA/Łd 861/19

Od 2021 roku spółki komandytowe mogą stać się podatnikami podatku CIT

Na stronie BIP ukazała się informacja na temat planowanej nowelizacji min. ustawy o podatku CIT. Istotną nowością jest objęcie podatkiem CIT spółki komandytowej.

PAWEŁ BOŚ

Doradca
Podatkowy

Russell Bedford

Intensywny proces uszczelniania polskiego systemu podatkowego wprowadza w życie coraz to nowe rozwiązania, których podstawowym celem jest doprowadzenie do zwiększenia dochodów budżetowych. Jednym z nich jest objęcie podatkiem dochodowym spółek komandytowych, dotychczas uprzywilejowanych na tym polu. Nowelizacja ustawy pojawiła się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rady Ministrów w wykazie prac legislacyjnych i programowych. Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw ma być uszczelnienie systemu podatkowego poprzez objęcie zakresem podmiotowym w ustawie o CIT m.in. spółek komandytowych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Polski.

Zakładać można, że w sytuacji, w której omawiany projekt ustawy zostanie wprowadzony do polskiego prawa podatkowego może okazać się, iż spółka komandytowa straci miano tej podatkowo korzystniejszej (np. w stosunku do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością). Na dzień dzisiejszy spółka komandytowa, w odróżnieniu od spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, nie jest podatnikiem podatku CIT, a wspólnicy spółki komandytowej płacą podatek na bieżąco jedynie od wygenerowanych w ramach spółki dochodów.

Szczegóły dotyczące projektu ustawy zmieniającej ustawę o podatku CIT nie są jeszcze znane, lecz w środowisku prawniczym uważa się, iż ujawniona zapowiedź zmian może okazać się ogromną, a zarazem niemiłą niespodzianką, dla okazałego grona wspólników spółek komandytowych, które do tej pory nie były transparentne podatkowo.

Kierunek zmian przyjęty w projekcie wpisuje się w realizację Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r. (M.P. poz. 260).

*Na dzień
dzisiejszy spółka
komandytowa,
w odróżnieniu
od spółki z
ograniczoną
odpowiedzialnością,
nie jest podatnikiem
podatku CIT,
a wspólnicy spółki
komandytowej
płacą podatek
na bieżąco jedynie
od wygenerowanych
w ramach spółki
dochodów.*

Przedsiębiorcy protestują przeciwko konfiskacie prewencyjnej

Po raz kolejny Rada Przedsiębiorczości apeluje o zaniechanie wprowadzenia w życie projektu konfiskaty prewencyjnej.

KATARZYNA
KOŁBUŚ
Redaktor Naczelna
Russell Bedford

Narzędzie konfiskaty prewencyjnej zachwieje jednym z filarów prawa w Polsce, to jest domniemaniem niewinności, funkcjonującym na mocy art. 42 ust. 3 Ustawy Zasadniczej: „każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu”. Projektowane prawo ma wprowadzić możliwość zajęcia części majątku, jeśli prokurator uzna, że pochodzi ono z działalności przestępczej. Zajęte mienie będzie można odzyskać po udowodnieniu, że ma legalne pochodzenie. Co więcej – zajmowany składnik majątku może należeć do osoby wobec której nie toczy się żadne postępowanie – wystarczy, że w jakiś sposób będzie powiązany z osobą wobec której zostanie zawiązane śledztwo.

Wobec tego stanu rzeczy protestują członkowie Rady Przedsiębiorczości, a więc sygnatariusze reaktywowanej Rady Przedsiębiorczości: Business Centre Club, Federacja Przedsiębiorców Polskich, Konfederacja Lewiatan, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Rada Biznesu, Pracodawcy RP, Związek

Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) i Związek Rzemiosła Polskiego. Przedsiębiorcy wymieniają słabości projektowanego prawa i po raz kolejny apelują o niewprowadzanie go.

Z perspektywy przedsiębiorców, wprowadzenie konfiskaty prewencyjnej może oznaczać destabilizację obrotu prawnego, zwiększenie kosztów i ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej, również wśród najmniejszych przedsiębiorców – czytamy w stanowisku Rady. – Może być także czynnikiem zniechęcającym przedsiębiorców zagranicznych do inwestowania w Polsce i prowadzić do spadku atrakcyjności inwestycyjnej Polski.

Ryzyko przypadku mienia, w tym mienia nabytego w dobrej wierze od nieuczciwego kontrahenta, będzie obciążać wszystkich uczestników obrotu, powodując spadek zaufania i zwiększenie kosztów bieżącej oceny ryzyka, a także tworząc dodatkowe bariery w procesie negocjacji i kontraktowania. Przełoży się to na dalsze spowolnienie rozwoju gospodarczego, już dotkniętego skutkami pandemii COVID-19.

Przepisy o konfiskacie prewencyjnej są ponadto sprzeczne z Konstytucją RP, w tym z zasadą domniemania niewinności (to przedsiębiorcy mieliby wykazywać legalność pochodzenia mienia) oraz z konstytucyjnymi standardami

orzekania przypadku, który zgodnie z art. 46 ustawy zasadniczej wymaga prawomocnego orzeczenia sądu.

Dodatkowo, gdyby ustawa objęła mienie nabyte przed jej wejściem w życie, mielibyśmy do czynienia z naruszeniem zakazu działania prawa wstecz, czyli jednej z fundamentalnych zasad prawa karnego. W efekcie ustawa przyniosłaby wiele niepowetowanych szkód, których nie zniwelowałyby iluzoryczne zyski. Walka z przestępczością nie może się odbywać kosztem uczciwych obywateli.

”

*Przepisy
o konfiskacie
prewencyjnej
są sprzeczne
z Konstytucją RP,
w tym z zasadą
domniemania
niewinności*

Czas na legalizację ponad 20-letnich samowoli budowlanych – nowelizacja prawa budowlanego

W dniu 19 września 2020 r. weszła w życie znaczna część nowelizacji przepisów prawa budowlanego przeprowadzonych ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz i niektórych innych ustaw.

W uzasadnieniu projektu rząd wskazywał, że potrzeba wprowadzenia zmian w prawie budowlanym wynika z konieczności uproszczenia i przyspieszenia procesu inwestycyjno-budowlanego oraz zapewnienia większej stabilności podejmowanych w nim rozstrzygnięć. Jedną z istotnych zmian nowelizacji jest nowy porządek w regulacjach dotyczących postępowań w sprawie samowoli budowlanej – nowelizacja przewiduje między innymi wprowadzenie uproszczonego postępowania legalizacyjnego.

Uprozczone legalizacja zaczyna się po dwudziestce...

Uprozczone postępowanie legalizacyjne będzie dotyczyć obiektów budowlanych, w przypadku których od zakończenia budowy upłynęło co najmniej 20 lat. Ma to zachęcić właścicieli do legalizacji starych samowoli budowlanych, co zdaniem ustawodawcy pozwoli uregulować stan prawny obiektów budowlanych i zwiększyć ich bezpieczeństwo.

Zgodnie z art. 49f znowelizowanego prawa budowlanego, organ nadzoru budowlanego będzie wszczynał uproszczone postępowanie legalizacyjne w przypadku stwierdzenia budowy obiektu budowlanego lub jego części bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę albo bez wymaganego zgłoszenia albo pomimo wniesienia sprzeciwu od tego zgłoszenia i jak już zostało wspomniane, jeżeli od zakończenia budowy upłynęło co najmniej 20 lat.

...i staje się kwestią formalności

MICHAŁ SKWAREK

Aplikant radcowski w departamencie prawnym

Russell Bedford Poland

Gdy już organ stwierdzi, że ma do czynienia z sytuacją, w której należy wszcząć uproszczone postępowanie legalizacyjne, nałoży w drodze postanowienia obowiązek przedłożenia dokumentów legalizacyjnych w terminie nie krótszym niż 60 dni od dnia jego doręczenia.

Do wspomnianych dokumentów legalizacyjnych należą:

- oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane;
- geodezyjny inwentaryzacja powykonawcza obiektu budowlanego;
- ekspertyza techniczna sporządzona przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane, wskazująca czy stan techniczny obiektu budowlanego nie stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz pozwala na bezpieczne użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z dotychczasowym lub zamierzonym sposobem użytkowania.

Jeżeli pojawia się braki w dokumentach, nazwane w nowelizowanych przepisach „niekompletnością dokumentów”, organ nadzoru budowlanego wyda postanowienie o obowiązku usunięcia niekompletności i wyznaczy w nim termin na ich usunięcie.

Warto mieć na uwadze, że w uproszczonym postępowaniu legalizacyjnym, odmiennie od „zwykłego” postępowania, nie uiszcza się opłaty legalizacyjnej.

Możliwe dwa scenariusze – legalizacja albo nakaz rozbiórki

Ustawodawca w nowych przepisach wprost przewidział dwa możliwe scenariusze zakończenia uproszczonego postępowania legalizacyjnego – wydanie decyzji o legalizacji obiektu budowlanego albo wydanie decyzji o nakazie rozbiórki obiektu budowlanego.

W pierwszym przypadku organ nadzoru budowlanego wyda decyzję o legalizacji, gdy zostaną przedłożone kompletne dokumenty (lub ich niekompletność zostanie usunięta we właściwym trybie) oraz z ekspertyzy technicznej będzie wynikać, że stan techniczny obiektu budowlanego nie stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz pozwala na bezpieczne użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z dotychczasowym lub zamierzonym sposobem.

Natomiast jeżeli jednak nie zostaną przedłożone stosowne dokumenty ani ich niekompletność nie zostanie usunięta lub ekspertyza techniczna negatywnie zweryfikuje stan techniczny obiektu budowlanego pod kątem zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi lub z ekspertyzy technicznej wynika, że stan techniczny budynku nie pozwoli na bezpieczne użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z dotychczasowym lub zamierzonym sposobem użytkowania - zostanie wydana decyzja o nakazie rozbiórki.

ZARZĄD PRZYMUSOWY JAKO ZABEZPIECZENIE MAJĄTKOWE - NARZĘDZIE DO PRZEJMOWANIA FIRM CZY REALNA POMOC DLA PRZEDSIĘBIORSTWA W KRYZYSIE?

Instytucja zarządu przymusowego początkowo budziła duże obawy wśród przedsiębiorców, którzy obawiali się masowego przejmowania ich firm przez prokuratorów. Z biegiem czasu okazało się jednak, że dotychczas zarząd przymusowy został zastosowany tylko w pięciu przypadkach. Jak wygląda nowe narzędzie w praktyce?

ERNEST BUCIOR
Adwokat
Russell Bedford

Zarząd przymusowy wprowadzono ponad 3 lata temu do kodeksu postępowania karnego nowelą implementującą do polskiego porządku prawnego dyrektywę unijną nr 2014/42/UE dotyczącą tak zwanej konfiskaty rozszerzonej. Twórcy projektu wskazywali w uzasadnieniu, że jakkolwiek obecnie obowiązujące przepisy przewidywały zabezpieczenie wykonania orzeczenia na całości przedsiębiorstwa, to możliwość ta wykorzystywana była bardzo rzadko. Częściej zabezpieczenie kierowano do poszczególnych składników mienia – elementów składowych przedsiębiorstwa – co prowadziło do trudności w działaniu przedsiębiorstwa. Rozszerzenie zakresu stosowania przepadu przewidziane w projek-

towym art. 44a kpk, jak również potrzeba zapewnienia możliwości zabezpieczenia innych niż przepadek rozstrzygnięć, przemawiały za rozwinieciem kodeksowych regulacji zabezpieczenia, którego przedmiotem jest przedsiębiorstwo.

Jak to działa?

Zgodnie z art. 292a kodeksu postępowania karnego w razie zarzucenia oskarżonemu popełnienia przestępstwa można ustanowić zabezpieczenie majątkowe w postaci ustanowienia przymusowego zarządu przedsiębiorstwa i wyznaczenie zarządcy. Powodem ustanowienia takiego zabezpieczenia może być uzasadniona obawa, że bez takiego zabezpieczenia wykonanie orzeczenia będzie niemożliwe albo znacznie utrudnione. Postanowienie o ustanowieniu zarządu przymusowego wydaje prokurator. W postanowieniu to określa przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część oraz wskazuje zarządcę spośród osób

posiadających licencję doradcy restrukturyzacyjnego, o której mowa w ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego. Po wydaniu postanowienia prokurator najpóźniej w ciągu 7 dni występuje do sądu o jego zatwierdzenie. W przedmiocie zatwierdzenia sąd rozstrzyga w ciągu 7 dni od dnia przekazania mu postanowienia. Na postanowienie sądu w przedmiocie zatwierdzenia postanowienia o zabezpieczeniu lub w przedmiocie zabezpieczenia stronom, pokrzywdzonemu oraz właścicielowi lub osobie kierującej przedsiębiorstwem w jego imieniu przysługuje zażalenie. Rolą zarządcy przymusowego jest zapewnienie ciągłości pracy zabezpieczonego przedsiębiorstwa oraz przekazanie sądowi lub prokuratorowi posiadanych informacji mających znaczenie dla toczącego się postępowania, w szczególności o sposobie i okolicznościach wykorzystania tego przedsiębiorstwa do popełnienia przestępstwa lub ukrycia osiągniętej z niego korzyści oraz

o rzeczach i dokumentach mogących stanowić dowód w sprawie. Dodatkowo taki zarządca sporządza spis składników majątku i praw majątkowych przedsiębiorstwa i przekazuje go prokuratorowi lub sądowi, który wydał postanowienie o zabezpieczeniu. W stosunku do podmiotów zbiorowych, a więc osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, którym odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, istnieje możliwość zastosowania zarządu przymusowego, jeśli zebrane dowody wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, że podmiot ten może podlegać odpowiedzialności na podstawie ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Z ustanowieniem zarządu przymusowego wiąże się wykluczenie właściciela od bieżącego zarządzania przedsiębiorstwem. Właściciel lub inna osoba kierująca przedsiębiorstwem w jego imieniu może natomiast wnosić do prokuratora lub sądu, który wydał postanowienie o zabezpieczeniu, o wyłączenie określonych składników majątku lub praw majątkowych z zabezpieczenia. Na postanowienie w przedmiocie wyłączenia zażalenie przysługuje stronom, pokrzywdzonemu oraz właścicielowi przedsiębiorstwa lub innej osobie kierującej w jego imieniu przedsiębiorstwem. Poszerzenie kręgu osób uprawnionych do złożenia takiego zażalenia o pokrzywdzonego podyktowane jest tym, że to pokrzywdzony może być beneficjen-

tem kwot pieniężnych zasądzonych od skazanego.

Zarząd przymusowy w praktyce

Jedną z pięciu firm, w której zastosowano narzędzie, jest Metropolitan Investment (MI), która proponowała inwestycje w formie obligacji i udziałów w spółkach celowych, na rynku nieruchomości. Istnieje podejrzenie, że środki przeznaczone na inwestycje były lokowane na inne cele niż te wskazane w warunkach emisji. Po tymczasowym aresztowaniu twórców firmy, którzy teraz czekają na rozprawę, do spółki, decyzją Prokuratury Regionalnej w Poznaniu, wszedł doradca restrukturyzacyjny. Dzięki temu być może chociaż część klientów zostanie spłacona, chociaż właściciele spółki przekonują w oświadczeniu, że mogliby skuteczniej wyciągnąć firmę z kłopotów.

„Starania o nasze uwolnienie poparła natomiast znaczna grupa inwestorów, którzy zainwestowali w Metropolitan Investment S.A. blisko 50 mln zł i którzy ufają nam, że odzyskają powierzone spółce środki – piszą Łukasz Włodarczyk i Robert Jaś, założyciele MI. – Realizacja podjętych działań nie będzie jednak możliwa w sytuacji naszego tymczasowego aresztowania. Zniweczy to również wszelkie podjęte starania i - w ostatecznym rozrachunku - godzić będzie w interesy naszych Klientów. Tylko na wolności możemy realizować przyjęte wcześniej założenia, które doprowadzą do spłaty wszystkich zaciągniętych zobowiązań”.

Z ustanowieniem zarządu przymusowego wiąże się wykluczenie właściciela od bieżącego zarządzania przedsiębiorstwem. Właściciel lub inna osoba kierująca przedsiębiorstwem w jego imieniu może natomiast wnosić do prokuratora lub sądu, który wydał postanowienie o zabezpieczeniu, o wyłączenie określonych składników majątku lub praw majątkowych z zabezpieczenia.

Bez prawa jazdy w kieszeni – nowelizacja ustawy Prawo o ruchu drogowym

Od wejścia w życie nowelizacji prawa drogowego organy kontroli ruchu drogowego będą mogły zweryfikować uprawnienia kierowców w ramach systemu informatycznego obsługującego centralną ewidencję kierowców.

Dnia 25 sierpnia 2020 r. Prezydent podpisał ustawę z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (dalej jako „Nowelizacja”), przewidującą szereg uproszczeń dotyczących obowiązków posiadaczy pojazdów, w tym między innymi zwolnienie z obowiązku posiadania przy sobie i okazywania prawa jazdy w toku kontroli ruchu drogowego czy też obowiązku posiadania nalepki kontrolnej.

Tylko krajowe prawo jazdy zostanie w domu

Nie odchodzi całkowicie do lamusa dobrze znany wszystkim kierującym obowiązek posiadania przy sobie dokumentu potwierdzającego uprawnienia do kierowania pojazdem aktualnie wynika z art. 38 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym (dalej jako „PoRD”), który stanowi, że kierujący pojazdem jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu dla danego rodzaju pojazdu lub kierującego dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem. Trzeba jednak mieć na uwadze, że zwolnienie z obowiązku posiadania prawa jazdy przy sobie dotyczyć będzie jedynie kierowców, którzy posiadają prawo jazdy wydane w Polsce.

Dotychczasowa treść art. 38 pkt 1 PoRD zmieni się w ten sposób, że kierujący będzie miał obowiązek mieć przy sobie i okazać do kontroli

MICHAŁ SKWAREK

Aplikant radcowski w departamencie prawnym

Russell Bedford Poland

dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem inny niż wydane w kraju prawo jazdy albo pozwolenie na kierowanie tramwajem, jeżeli kierujący nie posiada wydanego w kraju prawa jazdy albo pozwolenia na kierowanie tramwajem

Cyfrowe zatrzymanie

Zmiany czeka także postępowanie dotyczące zatrzymania prawa jazdy. Dotychczas miało ono dwie formy: pierwsza polegała na faktycznym zatrzymaniu prawa jazdy przez funkcjonariusza i stąd nazywane było ono zatrzymaniem fizycznym, natomiast w drugim przypadku kompetentny organ wydawał postanowienie lub decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy, co stanowiło prawną formę zatrzymania prawa jazdy.

Wskutek Nowelizacji zatrzymanie wydanego prawa jazdy będzie polegało na wprowadzeniu przez uprawniony do kontroli ruchu drogowego organ informacji o zatrzymaniu prawa jazdy do centralnej ewidencji kierowców i zostanie przekazana dalej do rozpatrzenia organom administracji publicznej.

Kierowcy jednak nie będą mieli okazji się uwolnić od dokumentów związanych z prawem jazdy tak do końca, ponieważ w przypadku „e-zatrzymania” kierujący pojazdem otrzyma pokwitowanie, które będzie obowiązany posiadać przy sobie w okresie jego ważności, o ile organ uprawniony do kontroli ruchu drogowego zezwolił kierującemu na dalszą jazdę.

Wejście w życie dopiero po komunikacie

Do wejścia w życie przepisów umożliwiających kierowanie pojazdem bez prawa jazdy przy sobie konieczne jest ogłoszenie przez Ministra właściwego do spraw informatyzacji dodatkowego komunikatu. Jest on zobowiązany do ogłoszenia takiego komunikatu w terminie co najmniej 3 miesięcy przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonych w tym komunikacie i dopiero wraz z nadejściem dnia wdrożenia określonym w wyżej komunikacie, zmiany w omawianym zakresie wejdą w życie.

Z uwagi na to, że prace wdrożeniowe będą prawdopodobnie trwały jeszcze pewien czas, to termin wejścia w życie Nowelizacji w tym zakresie, pozostaje wciąż nieokreślony, a więc będziemy musieli jeszcze uzbroić się w cierpliwość i poczekać zanim zostawimy prawo jazdy w domu, tak jak można to zrobić z dowodem rejestracyjnym.

Nowe prawo holdingowe w fazie konsultacji

Komisja ds. Reformy Nadzoru Właścicielskiego przy Ministerstwie Aktywów Państwowych opracowała projekt zmian w Kodeksie spółek handlowych oraz niektórych innych ustawach. W środę rozpoczęły się konsultacje społeczne proponowanych przepisów.

Dokument jest podsumowaniem dotychczasowych działań pracującej od lutego komisji. Jej celem jest wypracowanie propozycji reformy przepisów prawa w zakresie nadzoru właścicielskiego, a w szczególności przedstawienie rekomendacji w zakresie wprowadzenia prawa koncernowego, zwiększenia efektywności rad nadzorczych oraz wypracowanie innych rekomendacji w zakresie reformy prawa handlowego. Kodeks spółek handlowych powstał w 2000 roku i przez minione dwie dekady nie był unowocześniany i reformowany w wielu obszarach. Polska gospodarka z kolei przeszła w tym czasie ogromną transformację. Dzięki działaniom Komisji ds. Reformy Nadzoru Właścicielskiego ustawa zostanie dostosowana do obecnych realiów.

Cztery zespoły eksperckie

W ramach prac Komisji działającej przy MAP powołano specjalne zespoły eksperckie, których zadaniem było przedstawienie propozycji nowelizacji Kodeksu oraz innych obszarów prawa handlowego. W zespołach eksperckich znaleźli się najwybitniejsi przedstawiciele środowisk prawniczych oraz uniwersyteckich, a także przedstawiciele spółek prywatnych i Skarbu Państwa. Przewodniczącym Komisji został wicepremier, minister aktywów państwowych Jacek Sasin a jego zastępcą pełnomocnik rządu ds. reformy nadzoru właścicielskiego nad spółkami skarbu państwa, wiceminister aktywów państwowych Janusz Kowalski.

Nad projektem pracowały cztery różne zespoły specjalistów:

KATARZYNA
KOŁBUŚ
Redaktor Naczelna
Russell Bedford

- ds. reformy prawa handlowego pod przewodnictwem dr. hab. Piotra Pinióra (prof. UŚ)
- ds. zwiększenia efektywności rad nadzorczych pod przewodnictwem dr. Radosława Kwaśnickiego
- ds. prawa koncernowego pod przewodnictwem prof. dr. hab. Andrzeja Szumańskiego (prof. UJ)
- konsultacyjnego pod przewodnictwem dr. hab. Mirosława Pawełczyka (prof. UŚ) – który aktywnie wspierał wszystkie pracujące nad projektami grupy eksperckie.

Proponowane zmiany

W przedstawionym do konsultacji projekcie na szczególną uwagę zasługuje propozycja wprowadzenia – prawa grup spółek, zwanego również prawem holdingowym. To rozwiązanie nieistniejące do tej pory w polskim systemie prawnym. Opracowana przy udziale profesora Andrzeja Szumańskiego nowelizacja reguluje kwestie grup spółek. Dzięki proponowanym zmianom spółka dominująca będzie mogła wydawać pozostałym spółkom z grupy wiążące polecenia w celu realizacji wspólnej strategii. Zmiany legislacyjne obejmą również szeroko rozumiane prawo handlowe.

Proponowane przepisy zakładają m.in. precyzyjne określenie sposobu obliczania długości kadencji członków zarządów i rad nadzorczych. Wprowadza także do polskiego ustawodawstwa zasadę Business Judgement Rule (zasada biznesowej oceny sytuacji) oraz określa podstawowe obowiązki członków organów. Kluczową kwestią opracowanej reformy jest sposób funkcjonowania rad nadzorczych. Konsultowane propozycje definiują również m.in. katalog informacji, które zarząd będzie zobowiązany regularnie przekazywać radzie nadzorczej. Ta z kolei zostanie wyposażona w możliwość samodzielnego (tzn. bez udziału zarządu) wyboru i zatrudnienia podmiotu zewnętrznego – tzw. doradcy rady nadzorczej – który posiada wiedzę i kwalifikacje niezbędne do zbadania określonych zagadnień dotyczących funkcjonowania spółki, w tym stanu jej majątku (w zakresie dopuszczonym przez wspólników).

- Rozwiązania, które przedstawiamy są efektem prac zespołów eksperckich, w których uczestniczyli nie tylko wybitni prawnicy, ale też przedstawiciele środowisk biznesowych. Konsultacje społeczne są tym czasem, w którym w naszą pracę może włączyć się każda osoba zainteresowana projektem, przedstawiając swoją perspektywę czy pomysły jak ulepszyć projekt. Za wszystkie takie głosy będziemy wdzięczni, ponieważ zależy nam na stworzeniu dobrego prawa, które wzmocni Polską gospodarkę z korzyścią dla nas wszystkich - mówi Janusz Kowalski, wiceminister aktywów państwowych, pełnomocnik rządu ds. reformy nadzoru właścicielskiego nad spółkami skarbu państwa.

Od nowego roku nowy obowiązek – zgłaszanie umów o dzieło

Tarcza antykryzysowa wprowadza nowe obowiązki, w tym zgłaszanie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych umów o dzieło. Prawo będzie obowiązywać od nowego roku.

KATARZYNA
KOŁBUŚ
Redaktor Naczelna
Russell Bedford

Art. 22 Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych

innych ustaw stanowi, że:

Płatnik składek lub osoba fizyczna zlecająca dzieło informuje Zakład o zawarciu każdej umowy o dzieło, jeżeli umowa taka zawarta zostanie z osobą, z którą nie pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy nie wykonuje pracy na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy

Na dzień dzisiejszy brak wzoru pisma, które trzeba w związku z tym składać. Określić je ma rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Nowy obowiązek ma jakoby służyć skontrolowaniu środków z tarczy, szczególnie dotyczących postojowego dla osób pozostających na umowach cywilnoprawnych, natomiast cel ten wydaje się chybiony, kiedy spojrzymy na terminy – większość środków z tarczy będzie w nowym roku już rozdysponowana. Na pytanie „po co” nowe obostrzenie, pada więc odpowiedź, że być może będzie to krok w kierunku ozusowania umów o dzieło. To z kolei zwiększy szarą strefę i utrudni rozwój chociażby freelancingu, który rozwija się mocno w wielu branżach.

AKADEMIA

www.rbakademia.pl

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE

Z ZAKRESU KADR,
PŁAC I KSIĘGOWOŚCI
Z MOŻLIWOŚCIĄ
DOFINANSOWANIA
Z UE I KFS

Russell Bedford Poland Akademia dysponuje profesjonalną kadrą trenerów i specjalistów posiadających ogromną wiedzę merytoryczną i warsztat praktyczny, co w połączeniu z licznymi kontaktami w branży hotelarskiej daje nieograniczone możliwości przy organizowaniu szkoleń in-company. Dzięki dopasowaniu merytorycznemu do indywidualnych potrzeb uczestników zapewniają one najwyższą skuteczność.

Kontakt

Kinga Szostak
Manager ds. kluczowych klientów
T: +48 533 339 801
E: kinga.szostak@russellbedford.pl

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
T: 12 307 40 90
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl